

ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ
ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี
The Relationships Between the Use of the School Administrators' Power and the
Teachers' Performance According to Professional Standards in Schools Under the
Secondary Educational Service Area Office 8 Kanchanaburi Province

ดวงพร เกลี้ยงปรานี¹ พรศักดิ์ สุจริตรักษ์²

Duangporn Kiangpraneet¹ Phornsak Sucharitrak²

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

¹Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education

Muban Chom Bueng Rajabhat University

²สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

² Educational Administration, Faculty of Education, Muban Chom Bueng Rajabhat University

E-mail: porn.bk@gmail.com; โทรศัพท์มือถือ : 086-9074667

Received: 14 January 2021

Revised: 19 April 2021

Accepted: 27 April 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา 2. ศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู และ 3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียน จำนวน 28 โรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 28 คน หัวหน้ากลุ่มงาน 112 คน และครู 140 คน รวมจำนวน 280 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .934 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า 1. อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3. การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับต่ำ ($r = 0.244$)

คำสำคัญ: การใช้อำนาจ/การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ/ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to study 1. the use of the school administrators' power, 2. the teachers' performance according to professional standards, and 3. the relationship between the use of the school administrators' power and the teachers' performance according to professional standards in schools under the Secondary Educational Service Area Office 8, Kanchanaburi province. The sample group is cooperated from 28 schools as the respondents consisted of 28 school administrators, 112 supervisors, and 140 teachers, totaling 280 people. The instrument used for data collection was a questionnaire with a reliability value of .934. The statistics used for data analysis were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The findings were as follows: 1. The use of the school administrators' power overall and in each aspect was at a high level. 2. The teachers' performance according to professional standards overall and in each aspect was at a high level. 3. The use of the school administrators' power overall related to the teachers' performance according to professional standards at the statistical significance level of .01 with a low level of positive correlation ($r = 0.244$).

Keywords: Power Use/ Performance According to Professional Standards/ Administrator

บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ จึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นทั้งการแก้ไขปัญหาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบัน และการเสริมสร้างและยกระดับการพัฒนาที่ให้ความสำคัญที่ครอบคลุมทั้งในส่วนของ

พัฒนาทุนมนุษย์ และปัจจัยและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างครอบคลุม โดยการปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉม ในทุกระดับตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครูให้เป็นครูยุคใหม่ โดยปรับบทบาทจาก “ครูสอน” เป็น “โค้ช” หรือ “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” มีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และสร้างเครือข่ายพัฒนาครูให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน รวมถึงการพัฒนาครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนมาเป็นผู้สร้างครุรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบการเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการการอุดมศึกษาชาติ สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการการอุดมศึกษาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2561, หน้า 34-38) จุดเน้นการพัฒนาคนที่สำคัญในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564 จึงให้ความสำคัญ 1) การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ 2) การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม 3) การพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของคนให้สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 4) การเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 5) การยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในทุกระดับ และยกระดับการเรียนรู้โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ปรับระบบการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาคุณภาพครูทั้งระบบ รวมทั้งการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554, หน้า 15-16) กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาในประเด็นของการพัฒนาระบบการผลิต การสรรหา และพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ให้เกิดกระบวนการเรียนการสอนที่ดีขึ้น ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพและปริมาณตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งได้รับการพัฒนาทางวิชาชีพ มีจรรยาบรรณ มีสวัสดิการและคุณภาพชีวิตที่ดี 2) ให้การบริหารจัดการในกระทรวงศึกษาธิการเกิดเอกภาพมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล สามารถนำยุทธศาสตร์และแผนงานที่กระทรวงกำหนดไว้ไปบูรณาการการทำงานร่วมกันได้อย่างคุ้มค่า (กระทรวงศึกษาธิการ. 2559, หน้า 42-44)

ผู้นำโดยทั่วไปเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีความอดทน รวมไปถึงประสบการณ์ในการบังคับบัญชาคน หากการทำงานโดยเอาใจเขามาใส่ใจเราและดำเนินงานอย่างมีศิลปะ ความยอมรับและมีประสิทธิภาพของการดำเนินงานย่อมเกิดขึ้น ผู้บริหารที่เปิดใจกว้างย่อมได้รับการยอมรับของผู้ร่วมงานด้วยกัน โดยเฉพาะในเรื่องของการสอนงานหรือการนิเทศแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ในทางทฤษฎีแล้วการใช้อำนาจให้เป็นประโยชน์อาจเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมรวมถึงลักษณะของการ

ดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมนั้น ๆ ผู้นำหรือผู้บริหารที่มีความสามารถอาจใช้อำนาจแตกต่างกันในบริบท เวลา และสถานการณ์ที่แตกต่างกัน เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหาร (จอมพงศ์ มงคลวนิช. 2555, หน้า 190) อำนาจกับการบริหารคู่กัน ผู้บริหารจำเป็นที่จะต้องม้อำนาจ และใช้อย่างเหมาะสมกับสมาชิก แต่ละระดับในองค์กร เพื่อให้สมาชิกขององค์กรแต่ละคนทำงานอย่างเต็มใจและเต็มความสามารถ ในทางการศึกษาก็เช่นเดียวกัน ผู้บริหารจะดำเนินการได้ต้องมีอำนาจ ผู้บริหารจึงจะสามารถใช้อำนาจเป็นเครื่องมือให้ครูร่วมมือร่วมใจปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและพยายามที่จะดำรงไว้ ความสัมพันธ์ ระหว่างสมาชิก โดยมุ่งหวังที่จะให้ภาระหน้าที่การทำงานของสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ ในการบริหารงาน ของหน่วยงาน หรือองค์กรให้ประสบผลสำเร็จย่อมประสบปัญหาหลายประการ ซึ่งอาจมีสาเหตุจากความแตกต่างของบุคลากรในหน่วยงาน และการใช้อำนาจของผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ในปัจจุบันมีสถานศึกษาหลายสถาบันไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายเท่าที่ควร ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะผู้บริหารใช้อำนาจ และหน้าที่ในการบริหารอย่างไม่เหมาะสมกับบุคลากร งาน และสภาพแวดล้อม อาจทำให้งานประสบความล้มเหลวหรือได้ผลไม่ตรงตามเป้าหมาย การใช้อำนาจการบังคับบัญชาที่ไม่เหมาะสม โดยไม่คำนึงถึงการแบ่งงานตามลักษณะเฉพาะด้าน การทำงานที่อาจมุ่งแต่ผลทางธุรกิจมากเกินไปของสถานศึกษาเอกชน ย่อมมีผลกระทบต่อขวัญกำลังใจ และอาจก่อให้เกิดปัญหาการขัดแย้งขึ้นในองค์กรได้ ในการทำงาน จะได้รับผลดีเพียงไรนั้น นอกจากจะมีเครื่องมือที่เหมาะสมต่อประเภทของงาน และเหมาะต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไปแล้ว องค์กรประกอบที่สำคัญก็คือบุคลากรที่จะใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีเหล่านั้นให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และในตัวบุคลากรเองก็จะต้องมีความสามารถพื้นฐานเพียงพอที่จะใช้สิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นให้บังเกิดตามเป้าหมาย และผลงานที่ได้ย่อมขึ้นอยู่กับการอุทิศกำลังกาย กำลังใจ อันเป็นองค์ประกอบภายในของตัวบุคคลที่กำลังผลักดันให้คนใช้ความสามารถที่มีอยู่อย่างเต็มที่ ย่อมขึ้นอยู่กับ การเล็งเห็นผลแห่งการกระทำของเขา ว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่งานที่ได้ปฏิบัติไปแล้วและต่อตนเองเพียงใด ขึ้นอยู่กับการบริหารงานของผู้บังคับบัญชา และระบบงานที่มีอยู่จึงเป็นหน้าที่อันหลีกเลี่ยงไม่ได้ของผู้บังคับบัญชาที่จะต้องพยายามทุกวิถีทางที่จะสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับบุคลากรในหน่วยงาน นอกจากจะเป็นไปตามเป้าหมายหรือมาตรฐานที่ต้องการแล้ว ยังทำให้เกิดขวัญและกำลังใจในการทำงานของบุคลากรในหน่วยงานมีมากขึ้น สิ่งนั้นล้วนนำมาซึ่งความสำเร็จขององค์กร ความมีประสิทธิภาพ ความเจริญก้าวหน้า และความสมัครสมานสามัคคีของบุคลากรในหน่วยงาน (ณัฐวัฒน์ สงเคราะห์ธรรม . 2554, หน้า 2)

การปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในสถานศึกษา สถานศึกษาที่มีการบริหารและการจัดการตามแนวการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based Management) คือบริหารงานอย่างมีอิสระเพื่อให้เกิดความคล่องตัวต่อการบริหาร

วิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมงานด้านวิชาการเป็นหลักสำคัญ อันจะก่อให้เกิดความสำเร็จในการปฏิรูปการเรียนรู้และการปฏิรูปการศึกษาโดยรวมตามความในมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) (11) (ฉ) มาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ประกอบกับมติคณะกรรมการคุรุสภาในการประชุมครั้งที่ 5/2556 วันที่ 16 พฤษภาคม 2556 และครั้งที่ 2/2556 วันที่ 2 กันยายน 2556 โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการคุรุสภาจึงออกข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2556, หน้า 65) โดยการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน เป็นเป้าหมายทางการศึกษาดังกล่าวจะสำเร็จได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับครู เพราะครูคือผู้กำหนดอนาคตของชาติ จึงจำเป็นที่จะต้องหาทางส่งเสริมครูให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่จะพัฒนาเด็ก ให้มีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนดนั้น ครู จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ เป็นอย่างดี มีจิตสำนึกของความเป็นครู เพราะจิตสำนึกของความเป็นครูจะทำให้ครู ตระหนักถึงภาระหน้าที่และภารกิจที่ครูจะต้องปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบต่อหน้าที่อย่างเต็ม กาลัง เต็มสติปัญญา เต็มความสามารถ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า ผู้บริหารต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ครู เช่น ผู้ได้บังคับบัญชาจะเข้าการอบรมแบบใด และใช้สถานที่ของหน่วยงานใด ผู้บริหารสถานศึกษาย่อมมีดุลพินิจและศักยภาพในการใช้อำนาจเพื่อตัดสินใจในแนวนโยบายอย่างใดนั้น เป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญที่สุดในการใช้อำนาจบริหารสถานศึกษาสอดคล้องกับนิลบล จันทรนิยม. (2559, หน้า 97-100) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการใช้อำนาจในการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า การใช้อำนาจในการบริหารของผู้บริหารประกอบด้วย การใช้อำนาจการบังคับ และอำนาจความเชี่ยวชาญ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูโดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 63.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับภัทรภรณ์น้อยกอ. (2556, หน้า 80-82) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารแบบอำนาจการให้รางวัล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่ผ่านมา ดังเช่น กมลวรรณ บุญมาก. (2557, หน้า 113-114) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด สอดคล้องกับรัชศักดิ์ บุญสิทธิ์.

(2553, หน้า 88) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมโรงเรียนกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อนำผลของการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาและบริหารงานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 28 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 1,512 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 28 โรงเรียน ซึ่งผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 280 คน ซึ่งได้มาโดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นโดยใช้อำเภอเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มจากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย อำนาจการให้รางวัล (reward power) อำนาจบังคับ (coercive power) อำนาจตามกฎหมาย (legitimate power) อำนาจอ้างอิง (referent power) อำนาจความเชี่ยวชาญ (expert power)
2. ตัวแปรตาม คือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย การปฏิบัติหน้าที่ครู การจัดการเรียนรู้ และความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check lists) ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่งปัจจุบัน และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี ตามแนวคิดของเฟรนซ์ และราเวน (French & Raven, 1960, pp. 607-623) โดยมีตัวแปรย่อยในแต่ละองค์ประกอบรวม 5 ตัวแปรย่อย มีข้อความทั้งสิ้น จำนวน 42 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพครู ของข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (2562, หน้า 18-20) โดยมีตัวแปรย่อยในแต่ละองค์ประกอบรวม 3 ตัวแปรย่อย มีข้อความทั้งสิ้น จำนวน 17 ข้อ

การสร้างเครื่องมือวิจัย

1. ศึกษาวรรณกรรม หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจ และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อมากำหนดเป็นโครงสร้างเครื่องมือโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
3. สร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะมาปรับปรุง
4. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของเนื้อหาโดยให้เทคนิค IOC

(Index of Item Objective Congruence) โดยได้ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา 0.67 จำนวน 1 ข้อ และ 1.00 จำนวน 58 ข้อ จึงถือว่าแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มงาน และครูของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน หัวหน้ากลุ่มงาน จำนวน 12 คน และครู จำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1978, pp. 161) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .934

7. ปรับปรุงแบบสอบถามให้เป็นฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เพื่อทำหนังสือไปยังผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา และครู ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

2. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลและติดตามรวบรวมแบบสอบถามคืนจากสถานศึกษาต่าง ๆ ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ มีหน่วยวิเคราะห์ คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจัดทำข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับคืนมา
2. จัดระบบข้อมูล ตรวจสอบรวมคะแนนแบบสอบถามที่สมบูรณ์
3. นำข้อมูลไปคำนวณหาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ระดับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 ได้นำค่าเฉลี่ยของน้ำหนักที่ได้มาเทียบเคียงกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, 121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ระดับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา/การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ระดับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา/การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ระดับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา/การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ระดับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา/การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ระดับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา/การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี ใช้การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะมีค่าระหว่าง

1. ค่า r เป็น ลบ แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม คือ ถ้า X เพิ่มขึ้น Y จะลด แต่ถ้า X ลด Y จะเพิ่ม

2. ค่า r เป็น บวก แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน คือ ถ้า X เพิ่มขึ้น Y จะเพิ่ม แต่ถ้า X ลด Y จะลด

3. ค่า r เข้าใกล้ 1 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กันมาก

4. ค่า r เข้าใกล้ -1 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม และมีความสัมพันธ์กันมาก

5. ค่า r เท่ากับ 0 แสดงว่า X และ Y ไม่มีความสัมพันธ์กัน

เกณฑ์ในการพิจารณาความสัมพันธ์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้

- ± 0.81 ถึง ±1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก
- ± 0.61 ถึง ±0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูง
- ± 0.41 ถึง ±0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
- ± 0.21 ถึง ±0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ
- ± 0.00 ถึง ±0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับต่ำมาก

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 วิเคราะห์อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี

อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.25) และเมื่อแยกพิจารณาในรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านอำนาจอ้างอิง ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.047) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านอำนาจการให้รางวัล ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.51) ด้านอำนาจตามกฎหมาย ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.34) ด้านอำนาจความเชี่ยวชาญ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.29) ตามลำดับ ส่วนด้านอำนาจบังคับ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.32) ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี

อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ค่าระดับ	ลำดับ
1. อำนาจการให้รางวัล (X_1)	4.39	0.51	มาก	2
2. อำนาจบังคับ (X_2)	4.16	0.32	มาก	5
3. อำนาจตามกฎหมาย (X_3)	4.37	0.34	มาก	3
4. อำนาจอ้างอิง (X_4)	4.43	0.47	มาก	1
5. อำนาจความเชี่ยวชาญ (X_5)	4.33	0.29	มาก	4
รวม (X_{tot})	4.33	0.25	มาก	

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.32) และเมื่อ

แยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.39, S.D. = 0.40$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{X} = 4.38, S.D. = 0.53$) ส่วนด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.35, S.D. = 0.36$) ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู	\bar{X}	S.D.	ค่าระดับ	ลำดับ
1. ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู (Y_1)	4.35	0.36	มาก	3
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ (Y_2)	4.39	0.40	มาก	1
3. ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน (Y_3)	4.38	0.53	มาก	2
รวม (Y_{tot})	4.38	0.32	มาก	

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี

การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ ($r = 0.244$) ซึ่งเมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า ทั้งในภาพรวมและรายคู่ มีค่าความสัมพันธ์กันในทางบวก หรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกันทุกคู่ ซึ่งการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู (Y_1) มากที่สุด ($r = 0.237$) รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ (Y_2) ($r = 0.217$) และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน (Y_3) น้อยที่สุด ($r = 0.108$) ดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_{tot}
Y_1	0.078	0.137*	0.054	0.302**	0.255**	0.237**
Y_2	0.093	0.141*	0.177**	0.164**	0.174**	0.217**
Y_3	0.009	0.055	0.180**	0.045	0.110	0.108
Y_{tot}	0.083	0.147*	0.189**	0.210**	0.226**	0.244**

* มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัย

1. อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านอำนาจอ้างอิง ด้านอำนาจการให้รางวัล ด้านอำนาจตามกฎหมาย ด้านอำนาจความเชี่ยวชาญ และด้านอำนาจบังคับ ตามลำดับ

2. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน และด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ตามลำดับ

3. การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันทางบวก ระดับต่ำ ($r = 0.244$) ซึ่งการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารอาจใช้อำนาจหน้าที่ของตนให้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาหลายวิธีด้วยกัน ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาในทุกระดับเกิดการประสานงานปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิรินรัตน์ ปัญญาวงศ์. (2552, หน้า ก) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 ที่พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนตามความเห็นของข้าราชการครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และยิ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิลุบล จันทร์นิยม. (2559, หน้า 1) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการใช้อำนาจในการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 พบว่า การใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะครูมีการปฏิบัติหน้าที่ที่ตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยมีความรอบรู้ วิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ มีการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียน แต่ละบุคคล บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด และมีความเป็นนวัตกรรม ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภรตพร บุญมาก. (2557, หน้า ก) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ที่พบว่า การปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของถวิล ทองสัมฤทธิ์. (2550, หน้า 3) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามเกณฑ์มาตรฐานของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1- 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี ที่พบว่า การปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี มีความสัมพันธ์กันในทางบวก ระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี มีความสัมพันธ์กันในทางบวก โดยมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับต่ำ ที่เป็นเช่นนี้ เพราะผู้บริหารสถานศึกษารู้หลักการ รู้เหตุผล รู้หลักวิชาของเรื่องที่จะปฏิบัติอย่างรอบด้าน สามารถประยุกต์ความรู้ของตนเองไปใช้ได้เหมาะสมกับทุกสถานการณ์ ตลอดจนมีความสามารถในการประสานสัมพันธ์ มีเทคนิคในการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ประกอบกับการเป็นผู้ที่มีความพยายามและอดทน มุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าประสงค์สูงมาก รวมถึงการมีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ของวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นอย่างดี มีความสามารถในการประกอบวิชาชีพจนมีความชำนาญการหรือเชี่ยวชาญในวิชาชีพ มีผลงานเป็นที่ประจักษ์เป็นที่ยอมรับของผู้ที่ประกอบวิชาชีพ

ด้วยกัน และผู้รับบริการ นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่ประพฤติ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ประกอบวิชาชีพด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิลุบล จันทรนิยม. (2559, หน้า 1) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการใช้อำนาจในการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ที่พบว่า การใช้อำนาจในการบริหารของผู้บริหาร ประกอบด้วย การใช้อำนาจการบังคับและอำนาจความเชี่ยวชาญ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูโดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 63.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของถวิล ทองสัมฤทธิ์ (2550, หน้า 3) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามเกณฑ์มาตรฐานของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1- 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี ที่พบว่า การบริหารงานตามเกณฑ์มาตรฐานของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู ด้านอำนาจอ้างอิงของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ครูมีความประทับใจ ไว้วางใจ เลื่อมใส ศรัทธา ความรู้สึกภาคภูมิใจ และการยอมรับนับถือในตัวผู้บริหาร อันสืบเนื่องมาจากการแสดงตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครู เช่น การมาทำงานเช้าแล้วกลับให้ช้า การบริหารจัดการในการทำงานให้เสร็จสิ้นภายในเวลาอันรวดเร็ว การมีความยุติธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริรัตน์ ปัญญาวงศ์. (2552, หน้า 81) ได้วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนตามความเห็นของข้าราชการครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนใช้อำนาจอ้างอิงมากที่สุด และการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง และความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโดยรวมมีความสัมพันธ์กับการใช้อำนาจการให้รางวัลมากที่สุด รองลงมาได้แก่ อำนาจอ้างอิง อำนาจความเชี่ยวชาญ อำนาจการบังคับ และอำนาจตามกฎหมาย เช่นเดียวกัน

และเมื่อพิจารณาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู ด้านอำนาจการให้รางวัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนน้อยที่สุด เพราะการให้รางวัลหรือสิ่งตอบแทน

ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อครูจะออกมาในรูปแบบของคำชมเชย หรือการพิจารณาความดีความชอบ ในการเลื่อนเงินเดือน ส่วนการให้รางวัลหรือสิ่งตอบแทนของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อผู้ปกครองและ ชุมชนจะออกมาในรูปแบบของความตั้งใจในการพัฒนาสถานศึกษาการพัฒนาผู้เรียนการให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน เพราะส่วนใหญ่สถานศึกษาจะต้องการขอความร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนา และแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน การศึกษา การเข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิลลุต จันทรนิยม. (2559, หน้า 97-100) วิจัยเรื่องการใช้อำนาจในการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า 1) การใช้อำนาจในการบริหารงานของ ผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ อำนาจความ เชี่ยวชาญ อำนาจการให้รางวัล และอำนาจการบังคับ 2) การปฏิบัติงานของครู โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่าง สร้างสรรค์ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนทุกสถานการณ์ เช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านอำนาจบังคับมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหาร สถานศึกษาควรใช้มาตรการลงโทษตามระเบียบ กฎหมายแก่ผู้ได้บังคับบัญชาในการควบคุมการทำงาน และ ควรกำหนดแผนงานและระยะเวลาที่งานต้องสำเร็จแน่นอน เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพ
2. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพและควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง
3. การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาด้านอำนาจการให้รางวัลมีความสัมพันธ์กับการ ปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรเข้าถึงผู้ปกครองและชุมชนให้มากขึ้น เพื่อแสดงออกถึงความมุ่งมั่นและตั้งใจใน การพัฒนาผู้เรียนและแสดงตนถึงการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนในการช่วยเหลือชุมชนตามโอกาสที่เหมาะสม
4. ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้มาตรการลงโทษตามระเบียบ เพื่อให้งาน เกิดประสิทธิภาพ
5. ศึกษารูปแบบการบริหารที่ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ครูที่ดี

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ บุญมาก. (2557). การปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. (2562). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 136 ตอนพิเศษ 68ง วันที่ 20 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2562.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: วี. พรินท์.
- ณัฐวัฒน์ สงเคราะห์ธรรม. (2554). การศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนในจังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ถวิล ทองสัมฤทธิ์. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามเกณฑ์มาตรฐานของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. กาญจนบุรี.
- นิลุบล จันทร์นิยม. (2559). การใช้อำนาจในการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. นครปฐม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ภัทรภรณ์ น้อยกอ. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ศิริรัตน์ ปัญญาวงศ์. (2552). การศึกษาความพึงพอใจระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สมยศ นาวิการ. (2540). การบริหารและพฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ: แมเนเจอร์ มีเดีย กรุ๊ป.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559. กรุงเทพฯ: วี.เจ.พรินต์ติ้ง

- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). **ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่งฯ.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). **คู่มือการปฏิบัติงานการต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552. **สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้**. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- Cronbach, L. J. (1978). Coefficient alpha and the internal structure of test. *Psychometrika*, **16(3)**, 297-334.
- French, J. P. R. Jr., & Raven, B. (1960). The bases of social power. *Group dynamics*, 607-623.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, **30(3)**, 607–610.